

Йордан Йовков

Лов с хрътки

Като навлязоха навътре в полето, ловците оставиха пътя, излязоха всички напред в една редица, на пет-шест крачки един от друг, и тръгнаха направо. До Василя ездеше Мавроди, един от Енчевите братя, ловците от Сърнено. Той държеше на въже две бели хрътки, които препускаха от страни на коня му. По към края беше Марин слугата, а до него – един татарин, приятел на Мавроди, който също водеше две хрътки. Едната беше черна, на бели петна.

В тоя лов правило беше, че когато някоя от хрътките хванеше зайк, нататък с всички сили препускаха ловците и оня, който пръв стигнеше там и отървеше зайка изпод лапите на хрътката, той го вземаше, зайкът беше негов. Ето защо, научени от друг път, щом се наредиха в една редица, конете разбраха, че ще има надпрепускане. Разпалиха се, силеха напред, гледаха се с пламнали очи, чакаха само да им се отпуснат юздите. Снегът като бяла мъгла хвърчеше изпод копитата им.

– Хей, Юсуп, готви се! – провикна се Мавроди. – И добре дръж въжето, пушай отведнаж!

Да се пушца отведнаж значеше да се пусне само единият край на въжето, което държеше ловецът. Тогава то се изхлузваше леко из халката от гerdаня на хрътката и тя, още от първия миг, можеше да се спусне след зайка.

– Малка работа е – обясняваше Мавроди, – а човек понякога се сбърква...

Но никакъв зайк не излизаше пред ловците. Мъртвило и тишина цареше наоколо. Някъде изпод снега сечернееше, като че покрита с глеч, лъскава замръзнала земя, някъде се виждаше суха трева, стегната между снега. Нямаше жива душа в това голо, замръзнало поле. Не прехвъркваше дори дребно птиче. А по снега имаше дири – на яребици, на зайци, на вълци.

– Хай да се не видеше макар! – викаше Мавроди. – Де са тия зайци? – После, като се обръщаше към страната, гдето беше Юсуп с хрътките си, той му викаше: – Готов бъди, Юсуп! Дръж въжето добре! Пушай отведнаж!

На едно място десетина дропли, които досега не бяха забелязали – те са сивобели, като снега, – размахаха тежко крилата си и хвъркнаха. И пак се възцари предишното мъртвило.

– Хай да се не види макар! – говореше с дебелия си глас Мавроди. – Къде се дянаха тия зайци?

На една малка височина те се спряха. Откриваше се пред тях ново поле, също тъй равно, също тъй голо и мъртво. Трябваше да изменят

посоката: примамваше ги едно място, гдето се тъмнееха гъсти гнезда от бурен. На такова място все трябва да има някой зайк. Обърнаха конете нататък, но Васил все още стои и гледа към противоположната страна: далеч, из снега, между черните буци пръст, нещо ходи, движи се някаква живина. Ловците се спряха.

– Вълк е! – каза Васил на Мавроди.

– Куче е!

– Не, вълк е. Виж му опашката. Ето, легна. Марине – каза Васил, – я иди да видиш какво е. Ний ще те почакаме.

Марин препусна нататък. Ловците видяха как той приближи животното, но то не стана. Марин го заобиколи отдалеч-отдалеч и пусна коня назад. Той махаше с ръка и викаше. Отначало нищо не се разбираше, но после ясно се чу: „Вълк! Вълк!“

В същото това време вълкът – нямаше никакво съмнение, че това наистина беше вълк – стана и без да покаже голям страх, без да бърза много, в лек тръс, започна да бяга. Ловците завикаха всички отведнаж, обърнаха конете и препуснаха нататък. Не трябваше да пушат хрътките, но в бързината и в залисията си ги пуснаха и за един миг четирите хрътки, като четири живи кълба, се хлъзнаха по снега, стигнаха вълка и в куп се завъртяха около него. Когато ловците наближиха, видяха как вълкът – беше голям стар вълк с възтъмна козина – притракна с челюстите си, изръмжа, като показва зъбите си и червените си венци, отвори си път и мина през кръга на хрътките. Една от тях – черната с бели петна – се превъртя на земята и заквича.

– Юсуп! Дръж хрътките! Дръж хрътките! – завика Мавроди. – Василе, не го оставяй, ще го гоним!

– Ще го гоним! – отвърна Васил и профуча на коня си напред.

С голяма мъка, като дойде на помощ и Марин, можаха да приберат хрътките. Вързаха ги и ги оставиха на татарина, а Мавроди и Марин обърнаха конете към вълка и застигнаха Василя. Все със същия, не особено бърз бяг, вълкът пресичаше в права посока полето и един само той се чернееше сред белината на снега. Започна се вече истинското преследване, както се прави по тоя край: от едната страна на вълка, на двеста-триста крачки назад, препускаше Васил, а от другата, на същата далечина – Мавроди. Марин застана в средата. Дебелата шия на вълка не му позволяваше да се обърне, затуй на всеки стотина крачки той се позавърташе, правеше един полукръг, спираше се и гледаше назад, към страната на Василя. След други сто крачки той правеше нов полукръг и поглеждаше към другата страна, към Мавроди. Тия завъртвания и

спирания, както и тревогата, която се събуждаше у него, като виждаше упоритото постоянство на ловците, най-много уморяваха вълка. Все по-често и по-често той се завъртваше и гледаше назад, бегът му ставаше неравен, неспокоен, губеше сили. А ловците държаха едно: не го изпушаха от очи и спокойно, без да се блъскат, по най-правата посока, препускаха след него.

Отдавна бяха излезли от мерата на чифлика. Преминали бяха, без да срещнат човек, и мерата на Сърнено и навлизаха в мерата на второ село. Сега зайци изскачаха почти на всяка крачка. Отначало правеха един-два редки скока, по-бавно и с щръкнали нагоре уши, после туряха ушите си на гърба и бягаха колкото могат. На Мавроди му се искаше поне да извика, но очите му бяха във вълка.

Едно село, замрежено с мъгла от синкав дим, се показа от едната им страна. Вън по поляните, пръснали купчини сено по снега, овчарите хранеха овцете си. Като видяха навътре в полето вълка, преследван от ловци, завикаха, кучетата залаяха. Но всичко се свърши само с това, никой не се притече ни с дърво, ни с пушка. Дори един селянин, кой знай защо, се обърна и тичешката отиде към селото.

Вълкът беше изплезил дълъг език, но още се държеше, завъртваше се и поглеждаше назад. После пак бягаше. А приближаваше вече да се мръкне. Въздухът потъмняваше, ставаше по-студено. Към юг, под надвисналото тъмно небе, хвърчаха диви гъски и остро и плачливо грачеха. Ловците виждаха, че се мръква, но не мислеха да оставят вълка.

Сега и Васил, и Мавроди забелязаха, че Марин стана непредпазлив, дързък, често приближаваше вълка. Веднаж дори вълкът направи няколко скока и изтрака със зъбите си срещу него. Марин махаше с една сопа, намерена кой знай где.

– Марине, пази се! Марине, стой настрана! – викаха му ту Васил, ту Мавроди.

Познаваха добре местата – бяха в мерата на трето село. Слизаха към дола, гдето беше изворът, на който лятно време жените от цялата околност идеха да перат. Не твърде широката вада беше замръзнала, вълкът я премина бавно, без да бърза, лизна леда с езика си и се спря на другия бряг. Миг-два той стоя тъй, с провиснат език, задъхан, изгубил сили. Вече не се обръщаше и не поглеждаше идат ли ловците. Като че беше изгубил надежда да се спаси и му беше все едно какво ще стане. После пак тръгна.

По-буйно, с по-силни викове, ловците навалиха надолу след него. Конете им скоро затракаха по леда на замръзналата вада. Но ето че пред

тях, на другата страна, се изпречи висок стръмен склон. И не само беше стръмен, а неравен, изкопан от големи ями, от които вадеха камъни, сега пълни със сняг.

Ловците се спряха, загледаха се ту наляво, ту надясно за път. Вълкът беше нагазил в прясната на една яма – метне се, метне, отпусне се и остане тъй, отмалял, капнал от умора. Пак се метне, пак спре.

Васил и Мавроди скочиха от конете. По-леко и по-бързо от тях скочи Марин и хукна нагоре.

– Къде? Тук стой! Марине, тук стой! – извика му Васил.

– Вълка падна! Вълка падна! – повтаряше Марин, разтреперан, стиснал сопата.

– Стой тук! Дръж конете!

– Какво ще държа конете?... Вълка падна...

– Конете дръж, ти казвам! – изкряска му Васил.

Настръхнал, с потъмняло лице, Марин прехапа езика си, за да не каже нещо лошо, и хвана поводите на трите коня. Васил и Мавроди туриха ръка на кръста си и потърсиха револверите си.

Изведнаж зад тях се чу тропот. Като вихрушка, настрана от тях мина на голям кон някакъв селянин. Той беше се прилепил до гривата на коня, държеше напреки къса бяла тояга, краят на едно въже се влачеше след него по снега. Селянинът спря, след като направи няколко крачки въз баиря, остави коня и се затича към ямата, гдето беше вълкът. Ловците го гледаха като изумени: видяха как се катери нагоре, как се изгуби на едно място, после пак се показа и се зачерня над снега. Пред него вълкът се раздвижи, метна со веднаж-дваж и спря. Селянинът като че падна и се захлюпи с лицето си към земята, към вълка. В здрача, който беше паднал, ловците вече не виждаха кое е вълк, кое е човек: виждаха едно голямо черно кълбо, което се валяше из снега.

Васил и Мавроди, с големи черногорски револвери в ръце, тичаха нагоре. Из ямата пред тях се изправи селянинът, издигна нещо голямо и като чувал го тръсна пред тях: беше вълкът. Овързан, омотан гъсто и стегнат с въже, в устата му, за да не може да хапе – тояга, и тя също тъй овързана с въжетото. И краката му бяха вързани. Само дебелата му опашка беше се простряла върху снега и очите му светеха като стъкла.

Изненадани, учудени, Васил и Мавроди гледаха ту вълка, ту селянина.

– Бе ти... какво направи? – каза Мавроди. – Как можа? Как го улови?

– Няма да го уловя. Ще го гледам ли?

Той беше нисък, широкоплещест, с дебели бърни, с голяма глава. Прекара, както правят селя ните, кога са уморени, пръст по челото си и изгърси потта си. После се усмихна и погледна вълка.

– Откъде доде ти? Кой си? Какъв си? – питаше го Мавроди.

– От Мусубей съм. Нали вий преди малко минахте край наше село. Аз като видях вълка, отърчах до дома и яхнах коня. Че какво... Додох да помагам...

Сега чак Мавроди и Васил си спомниха за оня селянин, който, като ги видя, обърна се и тичешката отиде към селото.

– Добре ни помогна ти – каза Мавроди, като се подсмиваше лукаво.

– Ти да не си от Коджамихалевите?

Селянинът кимна с глава.

– Е сега?

– Сега – каза селянинът, все тъй усмихнат – ще си вземете вълка. Ваш да е... А вий ще ми додете таз вечер на гости. Къде ще ходите вече, мръкна се. Ей го селото де е, зад баиря. Близко е.

* * *

След малко, на една шейна, която случайно мина из пътя, натовари-ха вълка и тръгнаха към селото. Селянинът също се качи на шейната, като държеше коня си за поводата. Ловците ездеха малко по-назад.

– Голям вълк, ей – говореше Мавроди; – Марине, ти казваше, че като си минал край него, не станал. Какво ще стане, то голямо нещо...

Марин, начумерен, сърдит, мълчеше.

– Ний гонихме вълка, а друг го хвана – каза Васил.

– Какво ще се чудим, че човека хвана вълка? – каза Мавроди. – Аз ги познавам тях, Коджамихалевите, родът им е такъв. Познавам дядо му на тоя момък, дядо Филчо. Той много не му придиряше, пиеше вода направо от олука. Останало малко вода от добитъка – наведе се и се напие. А доде иде на нивата, изядаше половин самун – уж си поотчупва все по малко. Та тоя дядо Филчо и той беше хванал един вълк, ама не тъй, а както го гонел с коня, навежда се, хваща го за ей тук, отзад за шията, и го издига; вълкът скача, бъхти се. А той с лявата ръка откача въжетото от седлото и го омотава, омотава. И го хвърля на земята, както го хвърли и тоя юнак пред нас. Яки хора! – завърши Мавроди със завист в гласа си. – Вълкоборци!... Мечкадари!

Стъмни се. Шейната пред тях се тъмнееше сред белината на снега. Стана студено. Под копитата на конете снегът скърцаше.

КРАЙ

Източник: Словото
Набиране: екип на abc дизайн или Мартин Митов

Публикация

Йордан Йовков, „Събрани съчинения в шест тома“, Том трети; „Български писател“,
С. 1977. Под общата редакцията на Симеон Султанов.

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/7839>]